

Tilsyn med kjemikalier i 2013

Miljødirektoratet fører tilsyn med importører, produsenter og forhandlere av kjemikalier. Målet er å redusere bruk og spredning av helse- og miljøskadelige stoffer ved blant annet å sjekke at brukere av farlige kjemikalier får korrekt og tilstrekkelig informasjon for sikker bruk. Yrkesmessige brukere har krav på å få sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier de bruker, mens forbrukere er avhengig av informasjonen som oppgis på fareetiketten.

Kontroll av kjemikalier i butikk

I løpet av to dager i mai 2013 gjennomførte vi kontroller i omlag 50 butikker innenfor en rekke bransjer over store deler av landet. Vi kontrollerte krav til fareetikett og krav til barnesikker lukning. Vi førte også tilsyn med at butikkene ikke solgte giftige kjemikalier til forbrukere. Det ble heldigvis ikke funnet at noen av butikkene solgte giftige kjemikalier til forbrukere. Men vi fant farlige kjemikalier som mangler barnesikret lukning. Det ble avdekket at det fortsatt selges mange kjemikalier med mangelfull faremerking.

Miljødirektoratet har fulgt opp importørene hvor det ble avdekket mangler i etterkant av butikkaksjonen, slik at regelbrudd er rettet opp. I etterkant av aksjonen måtte 50 importører rette opp fareetikett og emballering etter at vi påpekte plikten til å rette opp. I tillegg gjennomførte vi inspeksjoner hos ni av importørene hvor importørene måtte rette opp manglene for produktene. Vi fant særlig mange mangler ved faremerkingen av kjemikalier som selges i båtbutikker, og Miljødirektoratet vil derfor følge opp denne produkttypen spesielt i løpet av 2014.

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/2013/Juli-2013/Produkter-fjernet-for-a-unnga-barneulykker/>

Kontroll av skismurningsprodukter

I 2013 kontrollerte vi virksomheter som importerer og produserer skismurningsprodukter. Kontrollene avdekket at mange av importørene av disse produktene har liten kjennskap til kjemikalierregelverket, noe som medførte mangelfull faremerking og mangelfull informasjon i sikkerhetsdatabladene. Det ble kontrollert innhold av kjemiske stoffer i flere av skismurningsproduktene men det ble ikke avdekket innhold av forbudte stoffer.

Et stort antall kontroller gjennomført i 2013

I 2013 har vi gjennomført et stort antall kontroller innenfor kjemikalieområdet. Totalt har vi i løpet av 2013 gjennomført 105 inspeksjoner, hvorav 50 av disse ble gjort som butikkkontroller. Vi har også tatt kontakt med omtrent 60 virksomheter og påpekt at de må rette opp, for eksempel emballering av kjemikaliene, for å drive i tråd med regelverket.

Vi mottok i løpet av året ca 25 tips om virksomheter som ikke etterlever kjemikalier regelverket. Tipsene vurderes løpende og flere av virksomhetene er blitt fulgt opp med kontroller.

Hovedtemaene for kontrollene i 2013 har vært klassifisering og merking av kjemikalier, deklarerer av kjemikalier til produktregisteret, barnesikker lukning og følbar merking av forbrukerkjemikalier og innhold i sikkerhetsdatablader. Vi har kontrollert disse temaene på over 500 ulike kjemikalier. I tillegg kontrollerer vi at virksomhetene har en internkontroll som sikrer at de overholder kravene som stilles i kjemikalier regelverket.

Resultatene viser at det er mange mangler i merkingen av farlige kjemikalier og i informasjonen i sikkerhetsdatabladene. Det betyr at det fortsatt er behov for å kontrollere og veilede om dette regelverket hos importører og produsenter av kjemikalier. Hos over halvparten av de inspiserte virksomhetene ble det avdekket mangler i oppfølgingen av deklareringsplikten til Produktregisteret. I 6 av 10 kontroller ble det avdekket at virksomhetene ikke har tilstrekkelige rutiner i sin internkontroll for å sikre overholdelse av kjemikalier regelverket.

Kontroll av registreringsplikten i REACH:

Kontroll av registreringsplikten for kjemiske stoffer i REACH er gjennomført hos ca 70 virksomheter i 2013. Vi fant ingen brudd på registreringsplikten, men hos ca 20 av virksomhetene manglet de skriftlige rutiner for å sikre at alle plikter i REACH regelverket etterleveres. Resultatene ligger på samme nivå som i 2012.

Nordisk CLP prosjekt:

De fire nordiske landene (Sverige, Danmark, Finland og Norge) gjennomførte i 2012-2013 et tilsynsprosjekt for å kontrollere det nye klassifiserings- og merkingsregelverket CLP. Det ble kontrollert totalt 90 stoffer i de fire landene og det var kun ett stoff som manglet CLP klassifisering og det er et meget godt resultat. I dette prosjektet ble større kjemikalieprodusenter kontrollert.

Resultatene fra prosjektet viser at klassifisering og merking av stoffer etter CLP er gjennomført hos alle de kontrollerte virksomhetene. I alle de fire nordiske landene er klassifisering og merking av stoffblandinger etter CLP også godt i gang, selv om dette ikke er obligatorisk før i juni 2015. Resultatene viser imidlertid en del feil ved klassifisering og merking av stoffblandinger, og det kan tyde på at det nye regelverket er noe mer utfordrende for stoffblandinger enn for stoffer.

Alt i alt viste resultatene fra tilsynsprosjektet at virksomhetene har lyktes bra i overgangen til CLP og det nye formatet for sikkerhetsdatabladene, da ingen alvorlige mangler ble avdekket.

<http://www.norden.org/no/publikationer/publikasjoner/2013-565/>

REF-2 (REACH-ENFORCE-2):

I perioden 2011-2012 deltok Miljødirektoratet i et felles europeisk tilsynsprosjekt om kjemikalier regelverket REACH. 29 EU/EØS land deltok og det ble gjennomført ca 1200 tilsyn.

Totalt ble det kontrollert 6900 stoffer, 4500 stoffblandinger og 4500 sikkerhetsdatablader (SDS)

Formålet med prosjektet var å undersøke om virksomheter som lager stoffblandinger overholder noen utvalgte plikter i REACH, blant annet sikkerhetsdatablader. I Norge ble det gjennomført 26 tilsyn av de tre tilsynsmyndighetene Miljødirektoratet, Arbeidstilsynet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

De kontrollerte virksomhetene hadde sikkerhetsdatablader tilgjengelig på inspeksjonstidspunktet, men vi fant at ca halvparten av de kontrollerte sikkerhetsdatabladene hadde en eller flere feil, og det er vi ikke fornøyd med. Her fant vi de samme resultatene for de norske virksomhetene. Totalt 8 % av de kontrollerte virksomhetene hadde brudd på registreringsplikten og vi er svært fornøyd med at ingen av disse var norske. Men det må tillegges at få av de norske virksomhetene som ble kontrollert hadde registreringsplikt for kjemikaliene de benyttet.

http://echa.europa.eu/documents/10162/13577/forum_report_ref2_en.pdf

Miljødirektoratet er fornøyd med:

- At det ved butikkkontrollene i 2013 ikke ble funnet salg av giftige kjemikalier til private forbrukere
- At det ikke er blitt avdekket avvik fra registreringsplikten i REACH

Miljødirektoratet er ikke fornøyd med:

- At vi finner farlige kjemikalier i salg hos forhandlere som mangler påkrevd barnesikker lukning
- At 60 % av de kontrollerte virksomhetene har en mangelfull internkontroll og manglende kjennskap til regelverket som gjelder for de kjemikaliene de omsetter
- At over halvparten av de kontrollerte virksomhetene ikke overholder kravene til deklarerer av kjemikalier til Produktregisteret.
- At over halvparten av de kontrollerte sikkerhetsdatabladene ikke inneholder tilstrekkelig og korrekt informasjon om de farlige kjemikaliene
- At antall kjemikalier med feil og mangelfull faremerking fortsatt er stort